

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău
Judecător: E. Cojocari
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Traciuc, I. Cotruță, V. Negru

Dosarul nr. 2ra-21/17

ÎNCHEIERE

11 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Sveatoslav Moldovan, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Pruteanu Igor,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pruteanu Igor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzelor civile și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Pruteanu Igor, a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și casată parțial hotărârea Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 04 aprilie 2016,

c o n s t a t ă

La 06 ianuarie 2016, Pruteanu Igor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzelor civile și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul Pruteanu Igor a invocat că, la 07 septembrie 2009, a depus o cerere de chemare în judecată, la Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, împotriva Universității Tehnice a Moldovei prin care a solicitat repararea prejudiciului material cauzat prin calcularea eronată a salariului pe perioada activității în calitate de jurist pentru anii 1996-2009. La data de 11 septembrie 2009, Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a emis o încheiere prin care a dispus restituirea cererii de chemare în judecată pe motiv că nu a fost respectată procedură prealabilă de soluționare a pricinii pe calea extrajudiciară. Susține că încheierea menționată nu a fost expediată la adresa sa pentru a o contesta, nu a fost informat despre încheierea emisă, și pe care a primit-o la data de 29 martie 2011 și anume peste un an și șapte luni, adresându-și la mai multe instituții. La 12 aprilie 2011 și 31 mai 2011, a depus cerere de recurs și cerere suplimentară la Curtea de Apel Chișinău împotriva încheierii Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 11 septembrie 2009. La 08 iunie

2011, Curtea de Apel Chișinău a emis o decizie irevocabilă prin care a decis repunerea în termenul stabilit de lege, admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 11 septembrie 2009 cu remiterea cauzei în aceeași instanță, la etapa de primire a cererii.

La 01 noiembrie 2011, Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a emis o încheiere, repetat, prin care a decis scoaterea cererii de pe rol, pe care a primit-o la data de 10 mai 2012, peste 7 luni, până la data menționată nu a fost informat în nici un fel despre faptul scoaterii cererii de pe rol. La 10 mai 2012 și 13 septembrie 2012, a depus cerere de recurs și cerere de recurs suplimentară la Curtea de Apel Chișinău împotriva încheierii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 01 noiembrie 2011. La 27 septembrie 2012 Curtea de Apel Chișinău a emis o decizie irevocabilă, prin care, repetat, a decis lichidarea ilegalităților comise intenționat de către prima instanță, a admis recursul declarat, a casat încheierea ilegală din 01 noiembrie 2011 și a restituit pricina spre rejudecare în aceeași instanță, dar, în alt complet de judecatori.

În cadrul rejudecării, la 25 martie 2013, a înaintat cerere de recuzare judecătorului Svetlana Balmuș, pe motiv că în cadrul examinării cauzei judecătorul nominalizat a comis o mulțime de ilegalități, prin diferite metode îl lipsea de toate drepturile prevăzute de lege, de a prezenta probe, de a face interpelări, de a înainta cereri, demersuri, de a face cunoștință cu imaterialele prezentate de parat. La 27 martie 2013, Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a emis o încheiere prin care a respins cererea de recuzare înaintată judecătorului Svetlana Balmuș.

La 28 martie 2013, peste 4 ani de la data înregistrării acțiunii civile, judecătorul Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, a emis o hotărâre prin care a respins cerințele înaintate personal în cererea de chemare în judecată din data de 07 septembrie 2009.

Totodată, la 01 aprilie 2013, tot de către judecătorul Svetlana Balmuș, a fost emisă o încheiere prin care s-au respins integral observațiile făcute de el asupra procesului verbal al ședinței de judecată din 13 martie 2013.

La 26 aprilie 2013, a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 28 martie 2013 și încheierii din 01 aprilie 2013. La 24 septembrie 2013, Curtea de Apel Chișinău a emis o încheiere prin care a dispus restituirea cererii de apel înaintată personal împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 28 martie 2013, pe motiv că, în opinia instanței de apel, în cererea de apel a înaintat mai multe pretenții, care nu au fost examinate în fond de către prima instanță. La 08 octombrie 2013, a depus recurs la Curtea Supremă de Justiție împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2013 prin care s-a restituit cererea de apel fără examinare. La 20 noiembrie 2013, Curtea Supremă de Justiție a emis o decizie irevocabilă prin care a respins recursul declarat de dânsul și a menținut în vigoare încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2013.

Menționează reclamantul că astfel, cererea de apel din 26 aprilie 2013, depusă împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 28 martie 2013, nu a fost examinată, asupra cerințelor sale indicate în cererea de chemare în judecată din 07 septembrie 2009, instanțele judecătorești nu s-au expus printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, prin urmare, dreptul său de a înainta o cerere de chemare în judecată repetată s-a păstrat, deoarece, conform prevederilor art. 272 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune, iar în cazul dat, dreptul la acțiune începe a curge de la momentul când a

fost soluționată definitiv chestiunea ce ține de faptul refuzului de a examina cererea de apel înaintată de el împotriva hotărârii Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 28 martie 2013, când prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 20 noiembrie 2013 s-a menținut încheierea din 24 septembrie 2013, emisă de Curtea de Apel Chișinău.

Menționează reclamantul, că anume din acel moment a început a curge termenul de prescripție pentru solicitarea reparării prejudiciului material cauzat prin calcularea eronată a salariului său pentru perioada 1996 - 2009, or, până la emiterea acestei decizii irevocabile din data de 20 noiembrie 2013, a avut o legitimă speranță că solicitările sale vor fi admise.

Mai indică reclamantul că, la data de 30 decembrie 2013, a depus o cerere de chemare în judecată la Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, către același pârât și anume Universitatea Tehnică a Moldovei, prin care și-a concretizat pretențiile cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin calcularea eronată a salariului. La 04 februarie 2014, Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a emis o încheiere prin care a restituit cererea de chemare în judecată. La 03 martie 2014, a declarat recurs la Curtea de Apel Chișinău împotriva încheierii Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 04 februarie 2014. La 08 aprilie 2014, Curtea de Apel Chișinău a emis o decizie prin care a anulat a treia oară, a treia încheiere ilegală emisă de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău în prezenta cauză civilă.

Indică că, între timp, la 18 februarie 2014 și 03 martie 2014, Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a emis două încheieri judecătorești vădit ilegale, care la fel au fost contestate cu recurs, care la 05 mai 2014 prin decizie irevocabilă, Curtea de Apel Chișinău le-a anulat pe ambele și a restituit pricina spre rejudecare în prima instanță.

Cu toate că se afla în termenul stabilit de lege pentru înaintarea acțiunii, în cadrul judecării cauzei a depus o cerere de repunere în termen.

La 19 iunie 2014, reprezentantul pârâtului a prezentat instanței de judecată referință la cererea de chemare în judecată depusă de dânsul.

La 01 iulie 2014, Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a emis o hotărâre prin care a respins acțiunea civilă înaintată de el precum că este tardivă și neîntemeiată. La 31 iulie 2014, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2014. La 17 martie 2015, Curtea de Apel Chișinău a emis o decizie prin care a respins apelul declarat și a menținut în vigoare hotărârea Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2014. La 22 iunie 2015 a declarat recurs la Curtea Supremă de Justiție împotriva hotărârii Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2014 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015. La 26 august 2015, Curtea Supremă de Justiție a emis o încheiere irevocabilă, prin care a declarat recursul inadmisibil.

Reiterează reclamantul recomandarea CEDO (hotărârea Cravcencov. Moldova din 15.01.2008) „*restituirea cauzei spre rejudecare, determină o încălcare gravă la examinarea în termen rezonabil a cauzei*”.

Aici menționează anume comportamentul abuziv ale autorităților, în cazul dat a Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, Curții de Apel Chișinău și Curții Supreme de Justiție.

Menționează reclamantul că examinarea cauzei susmenționate a durat 6 ani și 5

luni, pe cînd cererea de chemare în judecată se examinează de instanța de judecată sesizată în cel mult 3 luni de la depunerea sa, iar litigiul dat pornit la 07 septembrie 2009 nu a fost dificil și nu prezintă nici o complexitate și că dînsul s-a comportat conform legislației în vigoare.

Menționează reclamantul și faptul că pricina dată este extrem de importantă pentru el, din motiv că este vorba despre lipsirea sa de dreptul de a primi salariul pe o perioadă de 14 ani.

Astfel, estimează reclamantul mărimea prejudiciului moral cauzat în sumă de 25 000 lei, care este cu mult mai mică decât sumele oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldovei, cauzat prin sentimente de frustrare cauzate de caracterul incorect al Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, Curții de Apel Chișinău și Curții Supreme de Justiție, comise vădit contrar cerințelor stabilite, fiind în suferințe continue din cauza refuzului de a examina cauza în termen rezonabil și emiterea unei decizii definitive și irevocabile. La fel, menționează că, prejudiciul moral i-a fost cauzat prin refuzurile repetate și nemotivate de a examina cauza civilă în termen procedural, instanțele de judecată au trecut peste termenul rezonabil necesar pentru examinarea pricinii civile, fapt care a provocat daune morale și materiale irecuperabile.

Solicită reclamantul Pruteanu Igor, constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile din 07 septembrie 2009 și încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul reclamantului suma de 25 000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei civile din 07 septembrie 2009.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 aprilie 2016:

-S-a admis parțial cererea de chemare în judecată a lui Pruteanu Igor împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzelor civile și încasarea prejudiciului moral;

-S-a constatat faptul încălcării dreptului reclamantului Pruteanu Igor la judecarea în termen rezonabil a cauzei la cererea Pruteanu Igor împotriva Universității Tehnice cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin calcularea eronată a salariului și a cauzei civile depuse de Pruteanu Igor împotriva Universității Tehnice cu privire la recalcularea salariului, recunoașterea parțial nulă a ordinelor de angajare;

-S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Pruteanu Igor echivalentul bănesc pentru compensarea prejudiciului moral în baza Legii nr. 87 din 21.04.2011 în mărime de 3 000 lei;

-În rest pretențiile reclamantului Pruteanu Igor s-au respins ca neîntemeiate.

La 11 aprilie 2016, Pruteanu Igor a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 aprilie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri de admiterea integrală a acțiunii.

La 19 aprilie 2016, Ministerul Justiției al RM a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 aprilie 2016, solicitând casarea acesteia în partea admiterii acțiunii și emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă integral ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, s-a respins apelul

declarat de Pruteanu Igor și s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al RM, s-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 aprilie 2016 în partea admiterii parțiale a cererii reclamantului Pruteanu Igor către Ministerul Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzelor civile și încasarea prejudiciului moral în mărime de 3000 lei, s-a emis în această parte o hotărâre nouă, prin care:

-S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Pruteanu Igor către Ministerul Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzelor civile și încasarea prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiată.

Instanța de apel a reținut că, la 07 septembrie 2009, Pruteanu Igor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Universitatea Tehnică privind încasarea sumei (nr. 2-891/2013). Hotărârea instanței judecătorești prin care apelantul/reclamant pretinde că i-ar fi fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil, a devenit irevocabilă la 20 noiembrie 2013 data pronunțării deciziei Curții Supreme de Justiție.

Astfel, instanța de apel a conchis că pe cauza civilă nr. 2-891/2013 Pruteanu Igor a omis termenul de 6 luni, stabilit de către legislator în scopul apărării drepturilor și intereselor sale, or prin depunerea unei acțiuni civile în instanța de judecată la data de 06 ianuarie 2016, reclamantul s-a adresat peste termenul de 6 luni prevăzut de art. 3 alin. (2) din Legea nr. 87.

La 14 februarie 2014, Pruteanu Igor s-a adresat cu o altă cerere de chemare în judecată către Universitatea Tehnică a Moldovei privind recunoașterea parțial nule a ordinelor de angajare și recalcularea salariului (cauza nr. 2-3426/2014). Aici instanța de apel a reținut că judecarea pricinii din speța principală începând cu 14 februarie 2014 și până la 26.08.2015 s-a datorat: pregătirii pentru susținerile orale, observații la proces verbal și căilor de atac exercitate de Pruteanu Igor.

Perioada de referință asupra căreia se pretinde încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei se invocă a fi începând cu 07 septembrie 2009, data depunerii primei acțiuni sus enunțate și până la 26 august 2015 când a devenit irevocabilă hotărârea emisă pe o altă acțiune depusă la 14 februarie 2014.

Astfel, instanța de apel a reținut că, perioada care urmează a fi luată în considerație în speța dată în al doilea litigiu este 1 an și 8 luni (14.02.2014 - 26.08.2015). Totodată, nefiind constatate la caz, întârzieri neconforme de natură a compromite eficacitatea și responsabilitatea la îndeplinirea actului justiției, astfel instanța de apel ajungând la concluzia lipsei încălcării dreptului lui Pruteanu Igor la examinarea cauzei nr. 2-3426/2014 în termen rezonabil.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 23 septembrie 2016, Pruteanu Igor a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 aprilie 2016, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri de admitere integral a cerințelor formulate în cererea de chemare în judecată din 06 ianuarie 2016.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că nu s-au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, nu s-a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, s-a interpretat în mod eronat legea. A menționat recurentul asupra faptului că, instanța de apel a examinat pricina

în absența s-a, astfel lipsindu-l de dreptul la justiție, de a depune probe noi și explicații, lipsindu-l de dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Avînd în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 01.08.2016 (f.d. 186), cît și faptul că la materialele cauzei nu sunt careva probe privind recepționarea acesteia, recursul lui Pruteanu Igor se consideră declarat în termen.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Pruteanu Igor nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Materialele cauzei atestă că, Pruteanu Igor a fost citat legal de către instanța de apel, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 167), astfel la 17.06.2016 Pruteanu Igor a recepționat citația pentru ședința instanței de apel din 30.06.2016.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod

arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Pruteanu Igor ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Pruteanu Igor se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță